

Østre Landsret
Præsidenten

Den 09/11-2009
J.nr. 40A-ØL-56-09
Init.: loj

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 19. oktober 2009 (j.nr. 2009-730-1017) sendt et udkast til forslag om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) og udkast til ændring af ordensbekendtgørelsen til blandt andre Østre Landsret med anmodning om en udtalelse.

Udkastene har været drøftet på et plenarmøde den 6. november 2009 i landsretten.

Jeg skal på den baggrund anføre, at forslaget om ændring af straffelovens § 119, stk. 3, og § 291 overvejende er af retspolitisk karakter og giver som sådant ikke landsretten anledning til bemærkninger. Forslaget åbner imidlertid mulighed for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, også af personer, som i dag ville blive straffet med bøde. Forslaget vil således blandt andet i forbindelse med Klimatopmødet i december 2009 kunne medføre fremstilling af et betydeligt antal anholdte med krav om varetægtsfængsling og dermed blandt andet betyde en væsentlig belastning af navnlig Københavns Byret og Østre Landsret.

Politikommisionen foreslog i betænkning nr. 1410 om politilovgivning blandt andet, at der i en ny politilov blev indsat bestemmelser, som giver politiet udtrykkelig hjemmel til uden for strafferetsplejen at foretage indgreb med henblik på fareafværgelse, idet dette efter kommissionens opfattelse ville stemme bedst med legalitetsprincippet og give mulighed for en mere præcis beskrivelse af disse indgreb.

Kommissionen overvejede i den forbindelse, om man i lovteksten burde begrænse adgangen til frihedsberøvelse, således at frihedsberøvelse kun undtagelsesvis vil kunne finde sted. Kommissionen fandt det under henvisning til indgrebenes meget forskelligartede baggrund og det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip tilstrækkeligt at foreslå, at der fastsattes udtrykkelige begrænsninger i varigheden af en frihedsberøvelse.

Kommissionen forudsatte i forbindelse med fastsættelse af fristen på 6 timer, at der som udgangspunkt kun kunne blive tale om at overskride fristen i forbindelse med aktioner med frihedsberøvelse af et større antal personer, hvor den tid, der ville medgå til transport til politistationen, registrering og identifikation af de frihedsberøvede, i praksis ikke ville gøre det muligt at overholde fristen.

Kommissionen anførte i samme forbindelse, at det kunne overvejes at etablere en indberetningsordning for alle frihedsberøvelser, som udstrækkes over 6 timer.

Lovforslaget og den vedtagne politilov blev udformet i overensstemmelse med kommissionens forslag, idet indberetningsordningen dog så vidt ses ikke er blevet gennemført.

Det nye forslag vil muliggøre flere frihedsberøvelser, som udstrækkes udover 6 timer og eventuelt 12 timer, end efter gældende lov. Hjemlen i politilovens § 8 og § 9 for frihedsberøvelser er ikke ganske klart udformet. De frihedsberøvelser, som den tidligere bestemmelse i retsplejelovens § 108 og de nuværende bestemmelser i politilovens § 8 og § 9 henholdsvis muliggjorde og nu muliggør, er ofte ganske kortvarige. De længerevarende frihedsberøvelser, som det nye forslag vil muliggøre, bør stille skærpede krav til klarheden af hjemlen for frihedsberøvelsen.

Det bør derfor efter landsrettens opfattelse overvejes at præcisere hjemlen for frihedsberøvelser efter politilovens § 8 og § 9.

De længerevarende frihedsberøvelser vil formentlig kunne danne baggrund for flere anmodninger om prøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed efter grundlovens § 71, stk. 6, og retsplejelovens kapitel 43 a, hvorefter politiet vil være forpligtet til inden 5 søgnedage at indbringe sagen for vedkommende byret.

Forslaget om ændring af politiloven bør efter landsrettens opfattelse give anledning til overvejelser, om den indberetningsordning (nu ikke efter 6, men 12 timers frihedsberøvelse), som Politi-

kommissionen foreslog, bør iværksættes, og – uanset at dette eventuelt kan indebære en merbelastning af politi og domstole - om de frihedsberøvede bør informeres om deres adgang efter grundloven til at få frihedsberøvelsens lovlighed prøvet ved domstolene efter retsplejelovens kap. 43 a.

Da forslaget i øvrigt overvejende er af retspolitisk karakter, og da spørgsmålet om forholdet til Menneskerettighedskonventionens artikel 5, stk. 1, kan blive indbragt for domstolene til afgørelse, finder landsretten ikke i øvrigt at burde udtale sig om lovudkastet.

Kopi af dette høringsvar er samtidig fremsendt til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo